

Nr 630

Av fru Löfgvist m. fl., om översyn av reglerna rörande folkpension till vissa änkor.

(Lika lydande med motion nr 511 i Första kammaren)

Enligt de nu gällande reglerna för änkepension inom folkpensionen får änka, vilkens man avlidit före den 1 juli 1960, efter inkomstprövning en pension som understiger den fulla änkepensionen med en femtondel för varje år, varmed den pensionsberättigades ålder vid mannens död eller annan tidpunkt som jämföras med makens död understiger 50 år.

1962 års riksdagsbeslut innebar en stor förbättring för en betydande grupp av änkor som hittills inte kunnat få del av pensionsförmånerna. Dock framstår det alltså som stötande att en liten grupp änkor, som t. ex. på grund av de arbetsmarknadsmässiga förhållandena inte har haft möjlighet att skaffa sig en sysselsättning som ger dem acceptabel försörjning, till följd av reglerna om 15-delsavtrappningen erhåller så liten del av änkepensionen, att denna inte verksamt kan bidra till att tillförsäkra dem den ekonomiska trygghet som pensionen är avsedd att utgöra. Enligt vår mening är det stötande att en sådan änka många gånger alltså skall vara hänvisad till socialvården för kompletterande stöd, medan hon kan bevittna hur andra änkor till egen god inkomst kan lägga den fulla änkepensionen.

Denna grupp, enligt vår mening missgynnade, änkor är redan mycket begränsad och kommer inom få år att vara helt borta. Rättviseskälen bör enligt vår uppfattning dock väga tyngre än de rent formella motiveringarna.

En översyn av änkepensionen inom folkpensioneringen anser vi därför motiverad. Översynen bör enligt vår mening leda till bättre relationer mellan grupper som befinner sig på vardera sidan av tidpunkten den 1 juli 1960.

Vissa förbättringar kan exempelvis åstadkommas genom ändringar eller förskjutningar i den s. k. femtondelsreduktionen. Sålunda skulle t. ex. full, men inkomstprövad, pension kunna utgå sedan vederbörande fyllt 50 år. Vidare bör eftersträvas jämställdhet vid förtidspensionering, så att tidigare hemarbete likställs med förvärvsarbete. Ett slopande av inkomstprövningen för dem som fyllt 60 år är också en tänkbar möjlighet.

Under hänvisning till ovanstående får vi hemställa,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av reglerna rörande folkpension till dem som blivit änkor före år 1960.

Stockholm den 27 januari 1965

Thyra Löfqvist

Annie Jäderberg

Rosa Svensson

Einar Henningsson

Ruth Anderson

Lena Renström-Ingenäs

Nr 631

Av herr **Magnusson** i Borås m. fl., *angående återlån från allmänna pensionsfonden.*

(Lika lydande med motion nr 532 i Första kammaren)

Förbättrade möjligheter till återlån ur AP-fonderna är ett krav som tidigare aktualiserats i riksdagen. Mot bakgrund av att de nuvarande reglerna varit gällande i fem år torde ett tillräckligt erfarenhetsunderlag för en utredning av vissa förbättringar av återlåneförfarandet finnas.

Vi vill erinra om att när den allmänna tjänstepensioneringen genomfördes fastslogs också principen om att en betydande del av fondmedlen i form av återlån skulle gå tillbaka till den som erlagt pensionsavgifterna. Enligt de nu gällande reglerna får kreditinrättningarna låna pengar i fonden under förutsättning att dessa i sin tur utlånar motsvarande belopp till den som erlagt pensionsavgift och att den erlagda avgiften uppgår till minst dubbelt så mycket som lånet. Lägsta belopp som en kreditinrättning på detta sätt får återlåna är 500 kr. vilket betyder, att om de för ett år inbetalda pensionsavgifterna inte uppgår till 1 000 kr. kan inte återlån komma i fråga.

Återlånemöjligheterna är således ytterst begränsade, vilket framför allt drabbar den mindre företagsamheten. De förändringar som i första hand kommer i fråga är därför följande:

1. Rätt att ackumulera upp till fem års återlånemöjligheter,
2. En vidgning av återlånemöjligheterna upp till 75 % av avgiftsbeloppet,
3. Anpassning av räntenivån för lånen till kreditinstituten till gängse inlåningsränta,
4. En utsträckning av amorteringstiden för återlånen från nuvarande 10 till 20 år.

Kravet på möjligheter att ackumulera flera års inbetalda pensionsavgifter är föranlett främst av de mindre företagens intresse. Då det gäller ett